

BCN
pels Drets
Humans

Oficina
d'Afers
Religiosos

L'Oficina d'Afers Religiosos gestiona la diversitat de creences presents a la ciutat

- **L'OAR actua com a instrument de mediació i resolució de conflictes vinculats a l'exercici del dret a la llibertat de consciència i religiosa**
- **A Barcelona existeixen actualment 340 llocs de culte**
- **L'activitat de l'OAR s'ha convertit en un referent per a altres capitals catalanes, espanyoles, europees i mundials**

27 d'Abril de 2009

Introducció

Des del mes de setembre, el Centre Interreligiós de Barcelona ha passat a anomenar-se Oficina d'Afers Religiosos, per tal d'acostar la seva denominació a la tasca que realitza, dia a dia, amb les comunitats religioses i la ciutadania de Barcelona

L'Oficina d'Afers Religiosos – OAR és una oficina de titularitat municipal que pertany a la **Regidoria de Drets Civils** de l'Ajuntament de Barcelona. És un servei municipal que, des de la laïcitat, permet un coneixement profund i actualitzat del fenomen religiós a la ciutat, garantint el dret a la llibertat religiosa amb la voluntat de gestionar la diversitat de creences presents a la ciutat i facilitant la interacció dels diferents grups religiosos amb el territori de manera no traumàtica, a la vegada que s'afavoreix la seva participació i implicació en el desenvolupament comunitari.

L'OAR ha demostrat ser un bon instrument de mediació i resolució de conflictes vinculats a l'exercici del dret a la llibertat de consciència i religiosa.

El servei va començar a gestar-se a finals dels anys 90, però va ser l'any 2005 quan va rebre un impuls definitiu amb una redefinició d'objectius, una ampliació de recursos, i l'externalització de la gestió a una entitat amb experiència en l'àmbit de la diversitat religiosa: el Centre UNESCO de Catalunya. S'aconsegueix tenir contacte habitual amb les comunitats, sobre les quals es va elaborar un mapa físic i del seu pensament religiós, es converteix en un servei d'interlocució per a tothom i el punt de referència municipal per a les comunitats religioses de la ciutat.

Des de l'OAR es col·labora habitualment amb els serveis municipals, amb els districtes, amb les comunitats, amb la ciutadania, etc, amb la finalitat de conduir i resoldre els conflictes de diferents drets a vegades contraposats.

En l'actualitat l'OAR es troba ubicada a la **Gran Via de les Corts Catalanes, 958** (baixos) i compta amb un equip de treball integrat per una coordinadora, tres tècnics especialistes en diversitat religiosa i en mediació i una persona a serveis administratius

La ciutat de Barcelona, pionera

La ciutat de Barcelona va voler disposar d'una oficina especialitzada en afers religiosos. És habitual que les administracions estatals disposin de departaments específics per a la gestió de la llibertat i diversitat religioses, però no a nivell municipal.

Les raons que van portar a l'Ajuntament de Barcelona a crear aquest servei van ser diversos:

- L'OAR és la constatació que la identitat religiosa té un pes específic considerable per a una part important de la ciutadania, juntament amb la convicció que el seu reconeixement públic pot tenir un valor integrador afegit. Les diferències motivades per la religió poden propiciar un sentiment de rebuig
- L'OAR procura acompanyar la definició i l'aplicació de totes aquelles actuacions municipals que tenen un efecte directe sobre l'exercici de la llibertat religiosa i/o de pensament. Per exemple, en la construcció o obertura de llocs de culte, en l'ús d'equipaments de titularitat municipal, en l'autorització d'activitats en espais públics, en el control de la contaminació acústica, en la formació de personal de cementiris, etc. Disposar d'una oficina com l'OAR ha de facilitar que la política municipal en relació a les activitats religioses es desenvolupi tenint en compte el punt de vista de tots els col·lectius afectats i, per tant, s'asseguri un major grau de satisfacció.
- **És obligació de l'administració assegurar l'ordre públic i, per extensió, la convivència.** Les friccions entre sectors de la ciutadania de vegades poden prendre com a fonament (o pretext) les conviccions o les pràctiques religioses. L'OAR respon a la necessitat de desactivar tensions que es produeixen tant en un pla intangible (per exemple, la hostilitat enfront de tot allò que vingui d'una o altra religió) com en el pla tangible (per exemple, quan una pràctica religiosa esdevé molesta al veïnatge per motiu de soroll).

Recepció a l'Ajuntament dels representants de les comunitats religioses i de pensaments de la ciutat

Gràcies al contacte amb les comunitats religioses i de pensament de la ciutat, podem constatar que a Barcelona existeixen actualment 340 llocs de culte:

- ✓ 141 parròquies catòliques

- ✓ 119 esglésies evangèliques
- ✓ 8 comunitats ortodoxes
- ✓ 5 esglésies adventistes
- ✓ 18 sales del Regne dels Testimonis Cristians de Jehovà
- ✓ 2 capelles de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Últims Dies
- ✓ 1 entitat atea
- ✓ 15 centres budistes
- ✓ 3 centres hindús
- ✓ 1 centre Bahá'í
- ✓ 16 oratoris islàmics
- ✓ 5 sinagogues
- ✓ 1 temples sikhs
- ✓ 5 centres taoistes.

Comunitat	Ciutat Vella	Gràcia	Les Corts	Sants-Montjuïc	Sant Andreu	Sant Martí	Sarrià-St Gervasi	Horta-Guinardó	Eixample	Nou Barris	Total
Cristianisme catòlic (parròquies)	17	11	5	14	10	16	18	15	21	14	141
Cristianisme evangèlic (esglésies)	7	6	1	24	12	19	6	12	7	25	119
Cristianisme ortodox (comunitats)	0	0	3	2	0	1	0	0	2	0	8
Esglésies adventistes	1	0	0	0	0	1	0	1	2	0	5
Sales del Regne	1	1	0	4	1	1	1	4	2	3	18
Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies (capelles)	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Ateisme i agnosticisme	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Centres budistes	4	4	2	0	0	0	0	1	4	0	15
Centres hindús	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Comunitats de Fe Bahá'í	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Mesquites i oratoris	9	0	0	2	2	3	0	0	0	0	16
Sinagogues	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	5
Temples sikhs	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Centres taoistes	0	2	0	1	0	0	1	0	1	0	5
TOTAL	43	26	14	48	25	42	27	34	39	42	340

4

Eixos d'actuació i funcions de l'OAR

L'activitat de l'OAR s'ha convertit en un referent per a altres capitals catalanes, espanyoles, europees i mundials on l'experiència de l'OAR ha estat exposada. Les seves apostes per activitats que a la ciutat no existien, han suposat un precedent que ha esdevingut referent per a altres entitats.

Els eixos principals d'actuació són

- **Canalitzar o facilitar la comunicació** entre l'Ajuntament de Barcelona i les comunitats religioses o grups de consciència presents a la ciutat.
- **Mantenir i incrementar exponencialment** el contacte amb els serveis municipals i/o entitats no confessionals del territori.
- **Organitzar, col·laborar i donar suport** a diverses activitats en diversos formats – sempre amb la participació de les comunitats -: cicles de conferències, xerrades, portes obertes, intervencions en taules rodones, etc. També s'han organitzat o coorganitzat activitats per a serveis municipals o entitats no confessionals; la taula rodona *Religió de la gent nouvinguda* organitzat a petició del Centre Cultural "Els Propis" (districte de Nou Barris), el cicle de conferències *Religions a la vida* quotidiana coorganitzat amb Biblioteques de Barcelona, una xerrada de formació coorganitzada a petició de la Policia Comunitària del districte de Sant Martí per presentar el servei de la policia a comunitats protestants del territori, són tres exemples clars d'aquest eix de formació i interlocució que ha experimentat últimament d'un positiu increment.

5

Funcions principals

La interlocució i mediació

L'OAR canalitza i/o facilita la comunicació entre l'Ajuntament de Barcelona i les comunitats religioses o de pensament presents a la ciutat. Exerceix la funció **d'oficina especialitzada en l'atenció a la ciutadà, acompanyant o assessorant les entitats religioses que ho sol·licitin en el tracte amb qualsevol departament municipal**. Exemples habituals són les gestions relacionades amb l'obertura d'un nou lloc de culte, amb el lloguer d'una sala o un equipament municipal o amb l'assessorament en la sol·licitud de subvencions. Al mateix temps, gràcies al manteniment de contactes regulars amb tots els grups, l'OAR disposa d'un coneixement de primera mà que li permet oferir assessorament i/o col·laboració a l'Ajuntament en qüestions

relacionades amb ells. Exemple d'això és la col·laboració amb els serveis de prevenció, la policia comunitària o els responsables de serveis personals. La intervenció en la detecció de situacions de tensió o de conflicte de convivència on el factor religió hi juga un paper clau, i actuar en aquells casos en els quals es creu oportú intervenir, normalment en clau de **mediació**. Per exemple, quan alguna església evangèlica que genera queixes veïnals a causa d'un excés de soroll o la sobresaturació de places d'aparcament de la zona; un oratori islàmic que suscita el rebuig de veïns per motius d'aparença, etc.

L'any 2008 s'han portat a terme **330 actuacions d'interlocució i mediació**, entre les que destaquen:

- ✓ les 113 entrevistes i contactes formals amb comunitats i entitats religioses l'any 2008. Des de l'any 2005, 479.
- ✓ les 50 entrevistes o contactes formals amb altres organismes municipals. L'any 2007 van ser de 22 i des del 2005, 112.
- ✓ l'any 2008 s'ha assessorat 30 comunitats sobre normativa de llocs de culte

Informació, formació i diàleg

La informació, formació i diàleg sobre la diversitat religiosa present a la ciutat de Barcelona té l'objectiu de **propiciar un grau més alt de coneixement i de respecte**. Per exemple, es publica bimestralment un butlletí electrònic que recull la informació d'activitats organitzades per entitats religioses, s'organitzen diversos cicles de conferències (de manera autònoma o conjuntament amb alguna altra entitat), programes de visites organitzades a llocs de culte, tallers per a escoles obre diversitat religiosa, etc. En aquest apartat s'ha d'incloure també el suport logístic o institucional a diverses iniciatives interreligioses existents a Barcelona, així com també la implicació directa en la seva creació en algun barri especialment sensible (per exemple, Trinitat Vella).

L'any 2008 es van atendre 273 peticions d'informació (presencials, correu electrònic o telèfon), de les quals 51 eren de caire legal o administratiu i 222 sobre religions. Des del 2005 s'han atès 1063 peticions d'informació.

Reptes de futur

Actuant sempre a favor de la defensa del dret a la llibertat religiosa i de pensament constatada en diversos documents internacionals (la Declaració Universal dels Drets Humans, la Constitució Espanyola, la Carta Europea de

Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat) l'OAR pretén seguir creixent dins i al voltant de l'entorn religiós, municipal i social de la ciutat de Barcelona.

Les **eines** bàsiques de les que gaudeix i pretén continuar fent-ne bon ús són:

- a. el contacte freqüent amb les comunitats religioses i de pensament de la ciutat que inicià a mitjans del 2005 i ha continuat amb gran èxit.
- b. el contacte mantingut amb altres ens municipals i/o entitats no confessionals gaudint així d'una simbiosi positiva que poc a poc ha estat efectiva i enriquidora;
- c. la continua participació en activitats, ja sigui com a agent actiu, passiu o de suport, permetent així que la ciutadania pugui dibuixar un esquema de la diversitat religiosa, en general, i del seu territori, en concret; en definitiva posar l'àmbit de la religió a l'abast de tothom;

Aquests eixos han permès desdibuixar any rere any l'àmbit de la diversitat religiosa com quelcom forani, disgregador o privat (entès com a privat, un no-reconeixement públic), esdevenint, a poc a poc, un element comú social, integrador i que pot gaudir i ha de gaudir d'un reconeixement públic.

En la mateixa línia existeix la voluntat i la decisió de treballar i dirigir l'eix d'informació-formació-diàleg cap a dos objectius clars:

1. Continuar oferint i promovent l'oferta de visites a llocs de culte a les escoles de secundària. L'objectiu de l'OAR és que cada vegada siguin més les escoles que participin d'aquest projecte, ja que la normalització de la diversitat religiosa, treballada des de l'escola, és un dels puntuals per a la construcció de la convivència del futur.
2. Continuar facilitant espais de formació als treballadors municipals que en la seva tasca quotidiana intervenen d'una o altra manera en situacions on l'àmbit religiós hi és present. D'aquesta manera l'Ajuntament de Barcelona cada vegada serà més sensible a una realitat a la que es va comprometre a través de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat.